

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อครัวเรือน และ 3) เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ประชากรที่เ็นในการวิจัย คือ ผู้ปกครองทั้งหมดของนักเรียนที่มารับบริการแบบไป-กลับที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สรุปผลวิจัยดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 89.22 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 42.16 ระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 42.16 มีรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.22

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาสาสมัคร

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านดูแลให้นักเรียนรับประทานอาหารอย่างสม่ำเสมอ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านดูแลให้นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลของนักเรียนกับทางโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียนในเรื่องพัฒนาการของนักเรียน

2.3 ด้านอาสาสมัคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาทุน เพื่อพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน

2.4 ด้านการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้ร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ

2.5 ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ท่านได้มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาพัฒนานักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอน

2.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อครัวเรือน

3.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านผู้ปกครองเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอายุ โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองอายุ 41-50 ปี ด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ปกครองอายุต่ำกว่า 30 ปี ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้ปกครองอายุ 31-40 ปี ด้านการเรียนรู้ มีส่วนร่วมมากที่สุด

3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ ด้านการติดต่อสื่อสารมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างประจำ ด้านการเรียนรู้ มีส่วนร่วมมากที่สุด

3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านอาสาสมัครมีส่วนร่วมมากที่สุด

3.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกรายได้ครัวเรือนต่อเดือน พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อครัวเรือน 40,001 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้ปกครองที่มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อครัวเรือน 40,001 บาท ขึ้นไป ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีส่วนร่วมมากที่สุด ปกครองที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท ด้านการเรียนรู้ มีส่วนร่วมมากที่สุด

4. ผู้ปกครองเสนอแนวทางในการมีส่วนร่วม

4.1 สถานศึกษาจัดให้ผู้ปกครองมีโอกาสคุยกับผู้บริหาร เพื่อพัฒนานักเรียนไปในแนวทางเดียวกัน

4.2 สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมบ่อยๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้กับนักเรียน

4.3 สถานศึกษาควรสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมถึงเห็นความสำคัญของผู้ปกครอง

4.4 สถานศึกษามีแนวทางรับบริการที่สามารถให้นักเรียนมารับบริการ โดยที่ไม่มีผู้ปกครองร่วมการทำกิจกรรมทั้งวันของนักเรียน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิเศษ ซึ่งจะเห็นได้ว่านโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ก็ให้ความสำคัญของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดเวลาที่อยู่โรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ดังปรากฏอยู่ในกลยุทธ์ ข้อที่ 1) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและภาคีเครือข่าย ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการจัดระบบการเชื่อมต่ออย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล (พัฒนาการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) และผู้ปกครองเองก็เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาของเด็กพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรุดา แสงชมพู และ ชรินทร์ ภูโลภาส (2559) ที่ได้ทำการศึกษาและพบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งถ้าผู้ปกครองมีส่วนร่วม เอาใจใส่ เข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักเรียนได้รับการดูแลที่ใกล้ชิดและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ และยังสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2552) ที่กล่าวว่า “ลูก” เป็นรางวัลที่มีค่าสำหรับพ่อ แม่ ทุกคนปรารถนาที่จะเลี้ยงดูลูกให้มีความสุข เดิมโตเป็นผู้ให้ที่สุขภาพสมบูรณ์ มีความสามารถในการดำเนินชีวิต และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก ตามโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นนับจากนี้ไปพ่อแม่ ผู้ปกครองจะมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการเลี้ยงดู ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเลี้ยงดูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นด้านที่ผู้ปกครอง

ส่งเสริมและพัฒนาเด็กในเรื่องราวและการอบรมเลี้ยงดูจากที่กล่าวว่าผู้ปกครองเป็นครู 24 ชั่วโมง ทำให้มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากและผู้ปกครองยังเป็นผู้ที่ดูแลเรื่องความเป็นอยู่และอาหารเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านสอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561) ที่กล่าวว่า เด็กต้องการความรักความเอาใจใส่และการดูแลอย่างใกล้ชิด การดูแลสุขภาพ โภชนาการและความปลอดภัยและการอบรมกล่อมเกลานักเรียนให้เด็กมีจิตใจดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นการอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการติดต่อสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญ ระหว่าง ผู้ปกครอง ครู และ โรงเรียน และในปัจจุบันเทคโนโลยีทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวก และรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา ควรเป็นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ และให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารหลายหลากช่องทาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maša และ Mila (2017) ได้ศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียน โดยองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการสื่อสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

1.3 ด้านอาสาสมัคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านอาสาสมัครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ กรทอง (2552) การมีส่วนร่วมซึ่งสามารถแสดงในรูปการเป็นสมาชิกการเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือการบริจาคสิ่งของ การเป็นกรรมการในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ได้เต็มศักยภาพ

1.4 ด้านการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงคำกล่าวที่ว่าพ่อแม่เป็นครู 24 ชั่วโมง และแสดงถึงการที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมศึกษาแนวทางการดูแล ฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (2562) เด็กที่มีความ

ต้องการจำเป็นพิเศษ จะต้องได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ

1.5 ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การตัดสินใจในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษา เช่น การกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กซึ่งสอดคล้องกับ กรองกาญจน์ เชิดชัยชिरากุล (2550) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหาความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ

1.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมและอยู่ในสังคมของประชาธิปไตย โรงเรียนควรเป็นของประชาชน จัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้เห็นและความร่วมมือของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องช่วยกันในการจัดการศึกษานั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและประชาชนซึ่ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางเข้าไปมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมของผู้ปกครองและชุมชน โดยการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและเป็น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า จิรนนท์ อังกาตี (2551) โรงเรียนและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาพร้อมกันทั้งสองฝ่ายระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อครัวเรือน

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านผู้ปกครองเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง

เนื่องจากบริบทของเพศชายส่วนใหญ่จะมีภาวะผู้นำ เช่นความคาดหวังให้เพศชายเป็นผู้นำในครอบครัว การตัดสินใจในด้านต่างๆ ดังนั้นเพศชายจึงมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ แสนสุข (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณรรวี เจริญสุข และพิภพ วังเงิน (2557) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชน ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอายุ โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้ปกครองที่ช่วงอายุ 41-50 ปีมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรและติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากช่วงอายุนี้จะมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือสถานศึกษาได้ในหลากหลายรูปแบบ ด้านการเรียนรู้ ผู้ปกครองอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมมากที่สุดเนื่องจากช่วงอายุ 31-40 ปี เป็นช่วงวัยทำงานที่สร้างครอบครัว การพัฒนานักเรียนในด้านการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองในช่วงวัยนี้มีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 51-60 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดเนื่องจากผู้ปกครองในช่วงวัยนี้มีอายุค่อนข้างสูง ด้วยภาวะสุขภาพจึงทำให้การมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยกว่าช่วงวัยอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ ธันย์ นุภาแสน (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่ต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจาก

ผู้ปกครองที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัวจะมีการบริหารจัดการเรื่องเวลาได้อย่างอิสระทำให้การมีส่วนร่วมในด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านอาสาสมัครและด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนมาก และด้วยบริบทงานที่ทำมีความเป็นอิสระจึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีมากด้วย เนื่องจากการจัดการเรื่องเวลาและบริบทการทำงานที่ส่งผลให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มุฮัมหมัดนาซีริน โตะ๊ะลู (2558) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่างกันโดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ด้านการติดต่อสื่อสารผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ ส่วนใหญ่ คือ ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรเป็นหลัก ทำให้มีเวลาในการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ด้านการเรียนรู้ผู้ปกครองที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างประจำ มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการทำงานทำให้ต้องมีเวลาที่มีการกำหนดค่อนข้างแน่นอน จึงทำให้การสอน การส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้สูง และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่มีรายได้ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่สูงขึ้นมากเมื่อผู้ปกครองไม่มีการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันค่อนข้างลำบากจึงส่งผลให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้

2.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุดและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด อาจเนื่องจากระดับการศึกษาทำให้คนมีการพัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์ การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในสังคม จึงส่งผลให้ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ กัณรญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านอาสาสมัคร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดซึ่งแตกต่างกับกนกวรรณ บุญปลุก (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรัตนวิเชียร จังหวัดนนทบุรี พบว่า เมื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาไม่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีส่วนร่วมในด้านงานบุคลากรสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้ศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด ทั้งอาจด้วยเหตุผล

ของผู้ปกครองเองที่ไม่ได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาแม้แต่ของตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของบุตรหลานน้อยลงไปด้วย

2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจำแนกรายได้ครัวเรือนต่อเดือน พบว่า โดยรวมผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อครัวเรือน 40,001 บาทขึ้นไป มีส่วนร่วมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อครัวเรือน 40,001 บาทขึ้นไป มีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากในยุคปัจจุบันที่มีสภาพเศรษฐกิจฝืดเคืองและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ดังนั้นเรื่องปากท้องจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยจึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กออกจากเรื่องของปากท้อง ซึ่งจะต่างจากผู้ปกครองที่มีรายได้สูงที่ไม่ต้องกังวลเรื่องของเศรษฐกิจมากนัก จึงสามารถจะเข้ามามีส่วนร่วมและส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม ด้านการเรียนรู้ ผู้ปกครองที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาทมีส่วนร่วมมากที่สุด และยังพบว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุดเนื่องจากผู้ปกครองต้องมารับบริการเพื่อกระตุ้นนักเรียนหากผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยทำให้ต้องมีความกังวลเพิ่มเติมทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ ธนย์ สุภาแสน (2561) ครอบครัวย่อมจะมีพื้นฐาน วัฒนธรรม ภูมิหลัง การศึกษา รายได้อย่างไร ล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้น ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อยที่สุด อาจจะมาจากผู้ปกครองกลุ่มนี้ต้องให้ความสำคัญในเรื่องปากท้องความอยู่รอดของครอบครัวมาเป็นอันดับแรกก่อนที่จะให้ความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของบุตรหลาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการเลี้ยงดู ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การดูแลให้นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้ปกครองควรมหากิจกรรมที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายอย่างมีความสุขและสม่ำเสมอ โดยการจัดทำตารางการออกกำลังกายให้กับเด็กอย่างชัดเจน

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียนในเรื่องพัฒนาการของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคุณครูหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องพัฒนาการของนักเรียนเป็นประจำ หรือคุณครูร่วมแลกเปลี่ยนพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวันกับผู้ปกครองหลังจากนักเรียนรับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยจัดทำเป็นสมุดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3. ด้านอาสาสมัคร ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาทุนเพื่อพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาทุน เพื่อพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของทางศูนย์การศึกษาพิเศษ เช่น การบริจาค การระดมทุนเพื่อการศึกษาและการจัดกิจกรรมต่างๆ

4. ด้านการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การร่วมแสดงความคิดเห็นการจัดกิจกรรมต่างๆ และการร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษจัดขึ้น เช่น มีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองก่อนการจัดกิจกรรม การประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

5. ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอน ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนจัดประสบการณ์ของนักเรียนร่วมกับครูผู้สอน เช่น การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมร่วมกัน

6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับชุมชนในการสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ เช่น สวมเด็กเล่น ห้องสมุดชุมชน วัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง